De laatste raadsvergadering voor het zomerreces met de Algemene beschouwing, voorjaarsnota 2023 & kadernota 2024 – 2027

Inmiddels hebben we het eerste jaar van deze periode gehad. Ik begin met een kleine terugblik op dit eerste jaar waarin we met mooie en minder mooie zaken te maken hebben gehad. Onder andere de herinrichting Steenwijkerweg in de Blesse is in uitvoering gegaan. Hier zijn wij blij mee. Er is al veel werk verzet en er moet ook nog voldoende gebeuren. Wij kijken dan ook uit naar het eindresultaat.

Er zijn ook al vele stappen gezet met betrekking tot de ontwikkelingen van het centrumplan Wolvega. Een mooi en ambitieus plan. Wij kijken uit naar de uitvoering van dit project.

Ook hebben wij sinds kort een restaurant met een Michelin Ster in Weststellingwerf. Restaurant Smink in Wolvega. We kennen de slogan Stiek'm trots. Maar wij durven wel te zeggen dat wij hier enorm trots op zijn.

Ook op persoonlijk vlak was het voor mij een mooi jaar. Begin april is onze dochter Lotte geboren en in juni zijn Marloes en ik getrouwd.

Ook zijn er in het afgelopen jaar minder mooie dingen gebeurd. Te denken aan de oorlog in Oekraïne welke nog steeds woedt, met alle gevolgen van dien. En wat te denken van alle enorme prijsstijgingen. Dit zorgt voor veel mensen voor flinke uitdagingen.

Een tekort aan betaalbare woningen was het afgelopen jaar en is nog steeds aan de orde van de dag. In het coalitieakkoord hebben wij met elkaar afgesproken dat wij willen dat er in deze periode minimaal 400 nieuwe woningen worden gebouwd in Weststellingwerf.
In Weststellingwerf hanteren wij een passief grondbeleid. Maar is het geen idee om ook een stukje actief grondbeleid te gaan toepassen voorzitter? Dit om bijvoorbeeld de kleinere dorpen te helpen. We hebben natuurlijk de toolkit, maar wellicht kunnen we iets meer doen dan dat?

Afgelopen week hebben wij te horen gekregen dat het politiebureau in Wolvega eind 2025 gaat sluiten. Deze sluiting is onderdeel van een landelijk huisvestingsplan, waarbij de politie Noord-Nederland de opdracht heeft gekregen om terug te gaan van 135.000 vierkante meter naar 85.000 vierkante meter aan huisvesting. Eenheden in de rest van het land nemen soortgelijke stappen, omdat de Nationale Politie moet bezuinigen.

Weststellingwerfs Belang vindt dit een bijzonder slechte ontwikkeling. Er wordt naar onze mening vrij makkelijk gesteld dat de sluiting te rechtvaardigen is omdat het politiewerk steeds minder op een vaste locatie hoeft plaats te vinden. Wanneer de dienst vanuit Heerenveen gedraaid wordt zullen wij bij start en einde van de dienst maar ook bij het nuttige van lunch of diner in Heerenveen te maken krijgen met minder uren bezetting in Weststellingwerf. Wij vragen ons dan ook oprecht af hoe men het kan bedenken dat een gemeente met 26.500 inwoners prima zonder politiebureau kan.

Wij vinden dit volstrekt onacceptabel! en zijn dan ook mede-indiener van de motie met als onderwerp 'Politiebureau Wolvega'.

Dan afsluitend in de terugblik van het eerste jaar van deze periode staan wij bij Weststellingwerfs Belang ook stil bij het verlies van onze medeoprichter, oud-voorzitter en oud-fractievoorzitter Egbert Oppers welke ons op 17 januari 2023 ontvallen is.

Voorzitter, dan kijkende naar de voorjaarsnota 2023 en de kadernota 2024 - 2027;
In het voorwoord wordt gesproken over de aanpak van verschillende verkeerskundige knelpunten met kleinschalige maatregelen. Op deze wijze moet de verkeersveiligheid vergroot worden en de overlast voor de inwoners beperkt worden. Er wordt aangegeven dit als 'Quick wins' te doen vooruitlopend op het komende uitvoeringprogramma. Het uitvoeringsprogramma, de GVVP staat gepland voor het voorjaar 2024. Voorzitter, waarom wordt er al maanden over bekende knelpunten gesproken, welke schijnbaar met kleine oplossingen verholpen kunnen worden. Maar worden deze niet uitgevoerd? Voorzitter, het duurt ons te lang! Het is al met al een veel te lang traject voordat de gemeente Weststellingwerf verkeersveiliger gaat worden en wij wensen dan ook dat er spoedig actie wordt ondernomen. → Wij dienen het amendement dan ook mede in waarin het resterende bedrag van 400.000 euro welke gereserveerd is in de reserve investeringsambities voor de verkeersknelpunten ter beschikking gesteld wordt voor de versnelde aanpak van verkeersknelpunten in 2023 en 2024.

Landelijk is er veel aandacht voor 'ravijnjaar' 2026. Er komt een nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten, maar pas in 2027. Zoals vorig jaar al duidelijk werd hebben de Nederlandse gemeenten in 2026 te maken met een daling in de inkomsten vanuit het gemeentefonds. Voor 'ravijnjaar' 2026 dreigt er volgens de VNG een bezuiniging van 2 miljard voor gemeenten in Nederland. Wat gaat dit voor de gemeente Weststellingwerf inhouden? En ook in 2027 zien wij het tekort nog groter worden, zelfs nu er al met de structurele extra middelen van het Rijk begroot wordt.

Wij hebben vertrouwen in het op tijd aan de bel trekken vanuit onder andere het college, de vereniging van Friese gemeenten en de VNG maar blijven de ontwikkelingen natuurlijk op de voet volgen en worden graag door het college op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Voorzitter, dan de invoering van de omgevingsweg en de wet kwaliteitsborging bouw. Beide wetten hebben een forse impact op de organisaties, specifiek op de organisatie van OWO-VTH. Er vindt een verschuiving van taken plaats van provincie naar gemeenten en van gemeenten naar de omgevingsdienst als gevolg van de Omgevingswet.

De Wet kwaliteitsborging voor de bouw heeft tot gevolg dat taken naar de markt gaan en de gemeente een meer controlerende taak moet gaan invullen.
Beide wetten gevolgen voor de legesinkomsten als gevolg van het verruimen van vergunningsvrij bouwen en als gevolg van taken die de gemeente niet meer uitvoert maar de private sector.
We lezen dat de effecten van deze veranderingen op dit moment nog niet in geld uit te drukken zijn en vanwege de hoge mate van onzekerheid wil het college er in de begrotingsbehandeling op terug komen. Bij de OWO-bijeenkomst in Oosterwolde werd echter gesproken over een verwachte afname van 40% in de leges inkomsten maar ook over een gemiddeld OWO-tarief. Op basis van deze voorlopige berekeningen kan er nu dus al rekening mee worden gehouden in de komende begroting.

Voorzitter, vanuit meer kosten en minder inkomsten nog even doorgaan op meer kosten; De onderwijshuisvesting Matthijsje. Dit project is 13.000 duurder uitgevallen ten opzichte van de beschikbaar gestelde 46.000. Een stijging van maar liefst 28%.
Het bedrag was gebaseerd op prijspeil 2021-2022 en twee jaar later hebben behoorlijke kostenstijgingen plaatsgevonden. Voorzitter, hoeveel zorgen moeten wij ons maken voor andere beschikbaar gestelde gelden. Te denken aan bijvoorbeeld de uitvoering van het project met betrekking tot de herinrichting van de Steenwijkerweg in De Blesse.

Door naar een onderwerp welke wij elke keer benoemen. Jeugdzorg.
Na een onzekere periode waarin pubers en kinderen door de coronapandemie een gedeelte hebben gemist van onderwijs en sociale contacten, maar waarbij ook dat disfunctionele thuissituaties niet tijdig geconstateerd werden vinden wij het extra belangrijk dat er blijvende aandacht is en dat er ingezet wordt op preventie.

Een goed voorbeeld hiervan zijn de interne gebiedsteam medewerkers op scholen die een kortere lijn hebben maar ook praktijkondersteuners bij huisartsen die casussen aan de vooravond kunnen toetsen en zorgen voor doorverwijzingen. De wachtlijsten zijn een structureel algemeen probleem en de relatie tot oplopende kosten kan verklaard worden vanuit trage hulpverlening, personeelstekorten, oplopende loonkosten etc.

Weststellingwerf Belang zou graag zien dat er meer grip is op de kosten van jeugdzorg. Een structureel verschil van meer dan een miljoen is absoluut niet wenselijk.

Dan afsluitend met betrekking tot jeugdzorg; Weststellingwerfs Belang vindt dat de juiste manier van hulp bieden aan kinderen en daardoor ook zijn of haar sociale netwerk een streven is waar je niet op moet bezuinigen.

Ook te lezen in programma 6, Sociaal Domein, Er is de verwachting dat er, net als in voorgaande jaren, ook in 2023 budget van Beschermd Wonen over blijft bij de centrumgemeente Leeuwarden. Het overgebleven budget wordt verdeeld over de verschillende Friese gemeenten. Het verwachte voordeel op Beschermd wonen 2023 is € 350.000 incidenteel. Vanaf 2024 wordt het budget voor Beschermd wonen door gedecentraliseerd naar gemeente. Er wordt gesteld dat er op dit moment nog niet bekend is wat de financiële consequenties zijn voor 2024 en verder. Voorzitter, wij zouden dan toch graag willen weten, is hier hierin niet mogelijk een bedrag te begroten op basis van het gewogen gemiddelde over de afgelopen jaren?

In programma 7 valt te lezen dat de verwerkingstarieven van Omrin incidenteel lager zijn in 2023. De legestarieven afval zijn voor 2023 namelijk niet geïndexeerd. Eigenlijk wel vreemd dat het afval genoemd wordt. Tegenwoordig spreken we van grondstoffen toch? Enkel de grondstoffen welke niet te recyclen zijn noemen we afval. Restafval.
Daarover gesproken, de gemeenteraad heeft besloten om over te gaan naar Diftar+ voordat dit ingevoerd gaat worden zullen we de tarieven nog moeten gaan bepalen. Weststellingwerfs Belang is er bang voor dat het voor onze inwoner duurder gaat worden. We zullen hier nu niet verder op ingaan, maar wij hebben hier wel bepaalde ideeën over.

En afsluitend over het onderwerp afval. Of toch grondstoffen?
Laten we het dan nu ook maar niet verder hebben over de plastic toeslag welke we sinds afgelopen weekend betalen. Ik wil dan toch ook wel erg graag gewoon een plastic rietje bij mijn milkshake, als we er toch extra voor moeten betalen.

In programma 8 kunnen wij lezen dat er de verwachting is dat er de komende jaren meer inkomsten toeristenbelasting zijn. Er staat geschreven dat dit komt omdat de tarieven van overnachtingen stijgen. Het staat niet geschreven maar wij hopen dat wij ook kunnen stellen dat de gemeente meer in trek is door het aantal toeristen dat wij ontvangen en dat ook daardoor de inkomsten stijgen.

En nu we het toch hebben over toerisme, de zwemgelegenheden in Noordwolde en Wolvega. Zowel voor toeristen als voor eigen inwoners natuurlijk.

Weststellingwerfs Belang vindt het erg jammer voorzitter, dat we alweer een jaar verder zijn en dat de gewenste verbeteringen nog niet in de onderzoeksfase zijn aangekomen. Deze staat nu voor 2024 op het programma en wij hopen dat in ieder geval de openstelling van de Steense tijdens de zomer van 2024 geregeld moet zijn.

Dan nog twee opmerkingen over programma 8 voorzitter, de eerste; bij de Indexatie licentiekosten I&A (OWO) staat geschreven dat de gemiddelde licentiekosten zullen stijgen met 9,4% in de overheidsmarkt. Er worden gesprekken met de leveranciers gevoerd om de stijgingen te beperken en de verwachting is dat het gemiddeld 5% hoger uit gaat komen dan geraamd. Deze is wat lastig aan te nemen. Een verwachtte gemiddelde stijging van 9,4% maar opgenomen voor 5%. Wij kijken uit naar de werkelijke cijfers en hopen dat de inschatting van 5% juist is.

De tweede; bij de toelichting onvoorzien staat de volgende zin; ‘Achteraf wordt over de onvoorziene uitgaven verantwoording afgelegd in de voorjaarsnota, de najaarsnota of op enig ander moment dat het college nodig acht.’ Wij hadden graag gezien dat hier had gestaan: ‘Achteraf wordt over de onvoorziene uitgaven verantwoording afgelegd in de voorjaarsnota, de najaarsnota of op enig ander moment dat het college of de **raad** dit nodig acht.’